

วรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความหมายของกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ

กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ คือ กลุ่มประสบการณ์ที่ 4 ในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 จัดไว้เพื่อสร้างเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ ค่านิยมและนิสัยรักการทำงานเป็นพื้นฐาน การประกอบอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ มีความซื่อสัตย์ อดทน ประหยัด ซื่อสัตย์ พึ่งตนเอง มีวินัยและมุ่งมั่นทำงานให้โดดเด่นสำเร็จตาม จุดประสงค์ แสวงหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ รู้จักปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับการ ประกอบอาชีพ สามารถนำความรู้จากประสบการณ์จากกระบวนการเรียนการสอน ไปใช้เป็นพื้นฐานในการทำงานและประกอบอาชีพตามควรแก่วัยและความสามารถ (กระทรวงศึกษาธิการ 2521 : 382)

ช่วง บัณฑิต (2521 : 5-8) กล่าวว่า "การศึกษาเพื่องานอาชีพ หมายถึง การศึกษาที่เตรียมผู้เรียนให้พร้อมที่จะประกอบอาชีพได้ ทั้งที่เป็นอาชีพอิสระหรืออาชีพ รับจ้าง ทั้งในส่วนที่ต้องให้ความรู้พื้นฐานและทักษะอย่างง่าย ๆ ตามความต้องการและ ความสามารถของผู้เรียน ให้เน้นหนักไปในทางปูพื้นฐาน สร้างความสนใจและความสำนึก ในความสำคัญของงานอาชีพ รวมทั้งการสร้างทัศนคติที่ดีต่องานอาชีพ หลังจากจบประโยค ประถมศึกษาแล้วต้องส่งเสริมให้เด็กได้มีโอกาสสู่การทำงาน ทดสอบความสนใจและ ความถนัด ฝึกทักษะของคนเกี่ยวกับอาชีพง่าย ๆ ที่มีอยู่ในท้องถิ่น ซึ่งแต่ละท้องถิ่น แต่ละโรงเรียน ย่อมจัดการงานและอาชีพแตกต่างกันออกไป"

ชญู แสงศักดิ์ (2520 : 209-210) กล่าวว่า "การงานพื้นฐานอาชีพเป็น การศึกษาเพื่อชีวิตและสังคม จึงต้องเริ่มให้เด็กพัฒนาวิชาที่เสียตั้งแต่เยาว์ เช่น การรู้จักใช้มือทำงานง่าย ๆ รู้จักวัสดุ กระบวนการ และรู้จักชนิดของงานจากง่ายไป หายาก ได้แก่การใช้มือบีบ งอ พับ ละเลงทา ไปจนถึงการปั้น ตกแต่ง การประสาน สัมผัสมือ นิ้ว และตา ความรู้สึกกับสมอง การใช้เครื่องมือตัด หั่น ตี ทูบ เคาะ ไปจนถึง

การใช้เครื่องจักรกล การใช้วัสดุ กระดาษ กินเหนียว สี ไม้ไผ่ ไปจนถึงวัสดุสังเคราะห์ต่าง ๆ การเปลี่ยนรูปพรรณสัณฐานของวัสดุ โดยไม่ต้องตัดทอนไปจนถึงการใช้ความร้อนและน้ำยาเคมี การรู้จักอาชีพต่าง ๆ ทั้งแต่ อาชีพปลูกผัก เลี้ยงหมู เลี้ยงไก่ ไปจนถึงวิชาอาชีพสูง ๆ เช่น นายแพทย์ วิศวกร และนักการศาสตร์ ทั้งนี้ต้องจัดการบรรจุเนื้อหาวิชาให้เหมาะสมกับระดับชั้นและวัยของเด็ก"

ลักษณะของกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา ได้ออกคู่มือการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 โดยกำหนดลักษณะงานของหมวดวิชานี้ไว้เป็น 3 อย่าง คือ

1. งานบ้าน เป็นงานที่ปลูกฝังนิสัยที่ดี ฝึกให้เด็กมีความขยันหมั่นเพียรในการทำงานภายในบ้าน รู้จักทำความสะอาด การจัดบ้าน การเลือกอาหาร การปรุงอาหารที่มีประโยชน์ ตลอดจนการเลี้ยงดูเด็ก และงานที่เกี่ยวข้องกับการเลือกเครื่องแต่งกายตามความเหมาะสมได้
2. งานเกษตร เป็นงานที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ส่งเสริมให้เด็กได้นำความรู้เกี่ยวกับการเกษตร ไปพัฒนาอาชีพและครอบครัว ตลอดจนทั้งท้องถิ่น การจำหน่ายผลิตผลทางการเกษตร เพื่อเพิ่มรายได้ของครอบครัว และปรับปรุงกลุ่มเกษตรกรให้เป็นปึกแผ่น เป็นการวางพื้นฐานในการประกอบอาชีพเกษตรกรให้มีทักษะและประสบการณ์ในการปฏิบัติงานเกษตรที่ทันสมัย
3. งานประดิษฐ์และงานช่าง เป็นงานพื้นฐานที่เกี่ยวกับงานช่าง โดยสามารถนำวัสดุในท้องถิ่นมาประดิษฐ์เป็นของเล่น ของใช้ สามารถใช้เครื่องมือทำงานได้อย่างถูกต้องและปลอดภัย ตลอดจนเก็บรักษาเครื่องมือ เพื่อเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพต่อไป

หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 เห็นความสำคัญของวิชาการงานและพื้นฐานอาชีพ โดยตั้งจุดมุ่งหมายไว้ว่า เพื่อสร้างเสริมให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถ คำนึง และนิสัยรักการทำงานและเป็นพื้นฐานการประกอบอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ มีความขยัน อดทน ประหยัด ซื่อสัตย์ พึ่งตนเอง มีวินัย และมุ่งมั่นในการทำงานให้ได้ผลสำเร็จตามจุดประสงค์ แสวงหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ รู้จักและปฏิบัติตามระเบียบ

ข้อบังคับเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ สามารถนำความรู้จากประสบการณ์ จากกระบวนการ เรียนการสอนตามหลักสูตร ไปใช้เป็นพื้นฐานในการทำงานและประกอบอาชีพตามควร แก่วัยและความสามารถได้ โดยทั้งจุดประสงค์ทั่วไปไว้ 6 ประการคือ

1. ให้ความรู้ความสามารถในการทำงานที่เป็นพื้นฐานของการประกอบอาชีพ และการดำรงชีวิตให้เกิดความสงบสุขทั้งส่วนตัวและส่วนรวม
2. ให้เข้าใจสภาพปัญหา ความเปลี่ยนแปลง สามารถแสวงหาความรู้ ปรับตัวและปรับปรุงสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับภาวะท้องถิ่น บ้านเมืองและโลก
3. ให้ความขยัน อุตุน ประหยัด ซื่อสัตย์ รู้จักพึ่งตนเอง มีวินัยและมุ่งมั่นในการทำงาน
4. ให้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการทำงานและชื่นชมผลงานที่ทำ
5. ให้มีหลักในการทำงาน ทั้งงานอิสระและงานที่ทำร่วมกับผู้อื่น เพื่อความเจริญทั้งส่วนตัวและส่วนรวม
6. ให้อุทิศเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม โดยนิยมชมชอบและสนับสนุนการใช้สินค้าไทย

ลักษณะพฤติกรรมการเรียนรู้ในการจัดหลักสูตรกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ

การจัดหลักสูตรกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ สำหรับเด็กในวัยประถมศึกษา มีพฤติกรรมการเรียนรู้โดยธรรมชาติ แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ พฤติกรรมเกี่ยวกับความรู้สึกและค่านิยม (affective domain) พฤติกรรมภาคความรู้ (cognitive domain) และพฤติกรรมภาคทักษะ (psychomotor domain) ซึ่งพฤติกรรมภาคทักษะนี้ คือการเรียนรู้เป็นการสร้างพฤติกรรมทางกายและระบบประสาท มีการเปลี่ยนแปลงโดยการเคลื่อนไหวทางกายและจิตประกอบกัน ซึ่งนับว่าเป็นพฤติกรรมที่จำเป็นและสำคัญอย่างยิ่ง สำหรับการเรียนการสอน ในกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพที่จะต้องมีการปฏิบัติที่เป็น psychomotor หรือลักษณะของกายและจิตประกอบกันอยู่เป็นอันมาก (กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ 2521 : 234-235) ซึ่งตรงกับความคิดเห็นของสุกิจ เหล่าสุนทร ที่ว่า จากการสังเกตเด็กที่จะเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ นั้น จะต้องมีความสามารถที่จะเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ นั้นได้และความสามารถเช่นนี้เรียกว่า ความพร้อมสำหรับการเรียนรู้

(readiness for learning) ทั้งนี้เนื่องจากปรากฏอยู่เสมอว่า เด็กไม่สามารถรับการสอนที่ครูกำลังสอนอยู่ให้เกิดความเข้าใจได้เท่าที่ควร หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า สิ่งที่ครูสอนเพื่อจะให้เกิดการเรียนรู้ยากเกินกว่าที่เด็กสามารถจะรับรู้ได้ ครูจึงต้องหาทางที่จะทำให้เด็กสามารถรับสิ่งที่ครูสอนเสียก่อน การที่จะทำให้เด็กเกิดความพร้อมสำหรับการเรียนรู้จะต้องรวมปัจจัย 3 ประการ เข้าด้วยกันคือ มีความตั้งใจที่แน่วแน่ (attentional set) มีความอยากที่จะกระทำ (motivation) และอยู่ในสภาพที่จะรับ (developmental readiness) ลักษณะทั้ง 3 ประการนี้เป็นลักษณะภายในของผู้ที่จะเรียนรู้อันเนื่องมาจากการสร้างสิ่งแวดล้อมภายนอกให้เกิดแก่ผู้เรียน (สุกิจ เหลลาสุนทร 2521 : 27-28)

นอกจากพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้ทางกายและจิต (psychomotor) เป็นสิ่งสำคัญในการจัดหลักสูตรกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพแล้ว สิ่งที่เกี่ยวข้องกับการทำงานที่สำคัญอย่างหนึ่ง คือ กฎแห่งความพร้อม ซึ่ง ชาลส์ อี สกินเนอร์ (Charles E. Skinner) กล่าวว่า ชาวเขาเชื่อว่ารากฐานและแนวโน้มเกี่ยวกับการทำงานที่ประสบผลสำเร็จหรือล้มเหลวย่อมขึ้นอยู่กับกฎแห่งความพร้อมและความไม่พร้อมซึ่ง เขามาเป็นส่วนประกอบที่สำคัญ ยกตัวอย่าง เช่น เมื่อบุคคลหนึ่งมีความพร้อมอย่างคิที่จะทำงานหรือจะทำอะไรสักอย่างหนึ่ง การทำงานย่อมดำเนินไปด้วยความราบรื่นและย่อมประสบผลสำเร็จอย่างน่าพอใจ ตรงกันข้ามถึงแม้ว่าคนคนหนึ่งพร้อมที่จะทำงานแต่มีสิ่งรบกวนใจ งานย่อมไม่ประสบผลสำเร็จ อนึ่งหากคนคนหนึ่งไม่พร้อมที่จะทำงาน ย่อมเปรียบเสมือนบังคับให้ทำงาน งานย่อมไม่ประสบผลสำเร็จ (Skinner 1965 : 305)

คุณลาวัลย์ ถนองจันทร์ (2526 : 15-19) ได้แสดงทัศนะไว้ว่า การเตรียมผู้เรียนให้มีความพร้อมในการประกอบอาชีพเป็นสิ่งที่มีความสำคัญมาก การศึกษาทุกระดับจะต้องสอดแทรกวิชาอาชีพ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถออกไปประกอบอาชีพได้ วิธีเตรียมผู้เรียนเพื่ออาชีพนั้นจะต้องคำนึงถึงความรู้และความถนัดส่วนตัว และเนื่องจากอาชีพมีอยู่จำกัด การปลูกฝังวิชาอาชีพเพียงอย่างเดียวยังไม่เป็นที่มั่นใจได้ว่าผู้เรียนจะสามารถออกไปประกอบอาชีพได้ เพราะฉะนั้นโรงเรียนควรสอนให้ผู้เรียนรู้จักวิธีการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อสามารถแสวงหาความรู้สำหรับการประกอบอาชีพอื่น ๆ ต่อไป

สมพงษ์ พลະสุรย์ (2525 : 21) ได้สรุปว่า บุคคลที่พร้อมที่จะทำงานหรือ

ประกอบอาชีพนั้นจะต้องประกอบด้วยพื้นฐาน 3 ประการคือ

1. พื้นฐานด้านทักษะ เป็นสิ่งที่ต้องมีการฝึกฝนจึงจะเกิดความชำนาญ เช่น การเย็บปักถักร้อย การผูก การมัด การใช้เครื่องมือเครื่องใช้ประจำบ้าน เช่น มีด ขวาน กรรไกร เป็นต้น
2. พื้นฐานด้านจิตใจ คือการเสริมสร้างนิสัย คุณธรรม และค่านิยมในการทำงาน เช่น ไม่ให้ถูกงาน ให้เห็นว่างานสุจริตมีเกียรติ มีความขยัน ซื่อสัตย์ ประหยัด อุตุน ฯลฯ สิ่งเหล่านี้ต้องปลูกฝังด้วยการปฏิบัติจริง มิใช่กระทำด้วยการบอกกล่าว หรือท่องจำ
3. พื้นฐานทางด้านเศรษฐศาสตร์ คือการให้ความรู้และแนวคิดเกี่ยวกับเรื่อง รายได้ รายจ่าย ต้นทุน กำไร แรงงาน ฯลฯ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญสำหรับการประกอบอาชีพ

ความหมายของกิจกรรม

วิชัย ราษฎร์ศิริ (2524 : 119) ได้ให้ความหมายของกิจกรรมในหลักสูตรไว้ว่า "กิจกรรมในหลักสูตร หมายถึงกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญในการนำหลักสูตรไปใช้ เพื่อให้ให้นักเรียนพัฒนาทุกด้านโดยเกิดพฤติกรรมด้านความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่พึงประสงค์ ซึ่งเป็นหน้าที่ของครูและผู้บริหาร ดำเนินการให้เกิดขึ้นโดยการบริหารวิชาการในโรงเรียน การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 เน้นให้นักเรียนเป็นศูนย์กลาง โดยมุ่งให้นักเรียนผ่านกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยมุ่งให้ครูเรียนรู้จักคิด รู้จักทำ และรู้จักการแก้ปัญหาโดยการปฏิบัติจริง ดังนั้นกิจกรรมการเรียนการสอนจึงเน้นให้ครูเรียนเป็นผู้กระทำ"

จรินทร์ ชานีรัตน์ (2517 : 11-12) ได้ให้ความหมายของคำว่ากิจกรรมดังนี้

กิจกรรม หมายถึงสภาพการเรียนรู้ใด ๆ ที่เด็กได้กระทำด้วยความเต็มใจ ทั้งทางสมองและทางกาย เพื่อเป็นการสนองความต้องการของผู้กระทำให้บรรลุถึงจุดมุ่งหมาย เช่น การค้นคว้า การอภิปราย การแก้ปัญหา หรือการที่เด็กได้ใช้ส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย และสมองประกอบกันนับเป็นกิจกรรมแล้ว การเรียนรู้ทุกวันนี้ต้องให้ได้ประกอบกิจกรรมให้มากที่สุด แต่การจัดกิจกรรมของครูควรอยู่บนพื้นฐานของ

- ก. ความสนใจของผู้เรียน
- ข. อุดมการณ์ทางประชาธิปไตย
- ค. ให้ทุกคนได้เข้าร่วมกิจกรรมตามความสามารถของแต่ละบุคคล

ประเภทกิจกรรมการเรียนการสอน

กิจกรรมการเรียนการสอนเป็นกิจกรรมที่ให้นักเรียนกระทำในเวลาเรียน ตามตารางสอนอาจเป็นในห้องเรียนหรือนอกห้องเรียนก็ได้ กิจกรรมที่ครูแนะนำให้นักเรียนกระทำมีหลายประเภทพอจัดแบ่งได้ดังนี้ คือ

1. กิจกรรมเกี่ยวกับการพูดและการเขียน เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมความสามารถทางสมอง คือ ทำให้นักเรียนเกิดความรู้ ความคิด ได้แก่ การให้รายงาน ให้อภิปราย ให้อธิบาย ให้วิจารณ์ ให้ออกความสัมพันธ์ ให้เสนอแนะ ให้ประเมินค่า ฯลฯ
2. กิจกรรมเกี่ยวกับการค้นคว้าหาความรู้ และความเข้าใจ เช่น ให้อ่านหนังสือหรือบทความ ให้สัมภาษณ์ ให้สังเกต ให้ทดลอง ให้ลองปฏิบัติ ให้ฟัง ให้เก็บสะสม ฯลฯ
3. กิจกรรมเกี่ยวกับการฝึกทักษะ หรือความชำนาญ เช่น การให้ฟัง พูด อ่านและเขียน ในวิชาภาษาไทย การให้คิดโจทย์แบบฝึกหัด การร้องเพลง การเล่นดนตรี การเล่นกีฬา กรีฑา การให้ฝึกปฏิบัติในวิชาต่าง ๆ ที่มีการปฏิบัติ กิจกรรมเหล่านี้ทำบ่อยครั้ง และสม่ำเสมอจึงจะเกิดผลดี
4. กิจกรรมเกี่ยวกับการสร้างประติมากรรมหรือทัศนศิลป์ กิจกรรมเหล่านี้เมื่อนักเรียนได้ทำแล้ว จะส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี เกิดความรู้ ความจำ ความเข้าใจ ความชำนาญ ความคิดริเริ่มและความขามขึงในความงาม การสร้างหรือการประติมากรรม หมายถึง กิจกรรมที่ทำแล้วได้ผลงานขึ้นมา การทำโครงงาน การให้ประติมากรรมผลงานต่าง ๆ การประพันธ์ การเขียนบทความ การแต่งเพลง ฯลฯ
5. การแสดงละคร และการแสดงบทบาทสมมติ กิจกรรมเหล่านี้มักใช้ในวิชาสังคมศึกษาและวิชาภาษา กิจกรรมเหล่านี้จะช่วยทบทวนความจำความเข้าใจในเรื่องที่แสดง ช่วยฝึกทักษะทางภาษา กิริยาท่าทาง อารมณ์ ช่วยฝึกการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ ช่วยลดความเครียดทางสมอง ฯลฯ (วิชัย ราษฎร์ศิริ 2524 : 119)

สุน อมรวิวัฒน์ (2526 : 4-5) ได้กล่าวถึงกิจกรรมการสอนไว้ดังนี้

1. กิจกรรมการสอนที่ดี ควรเป็นไปเพื่อพัฒนาความเจริญทุกด้านให้แก่ผู้เรียน เพื่อให้เด็กมีสุขภาพอนามัย มีความเจริญทางร่างกาย ความเคลื่อนไหว และความสัมพันธ์ระหว่างกล้ามเนื้อ และประสาทสัมผัสต่าง ๆ นักเรียนจะต้องได้รับการตอบสนองทางอารมณ์ ได้มีโอกาสเขียน เล่น วาด บันทึกร้องเพลง และได้เล่น เรียนร่วมกันเพื่อความเจริญเติบโตทางสังคมอีกด้วย
2. กิจกรรมการสอนที่ดี ควรเข้าให้ผู้เรียนได้แสดงออกและมีส่วนร่วมในการเรียน ครูจะต้องหาสื่อการสอนประเภทต่าง ๆ มาเข้าให้นักเรียนได้แสดงออกและร่วมกิจกรรมอย่างเต็มที่ การทำกิจกรรมร่วมกันเป็นกลุ่ม การจัดสถานการณ์จำลอง การเล่นเกม การอ่าน แผนที่ แผนภูมิ สถิติและกราฟ การอภิปราย การวิพากษ์วิจารณ์ การแข่งขันแก้ปัญหา เหล่านี้เป็นตัวอย่างกิจกรรมที่จะทำให้ให้นักเรียนได้เรียนด้วยวิธีที่ถูกต้อง และทำให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูกับนักเรียน และระหว่างนักเรียนด้วยกันเอง
3. กิจกรรมการสอนที่ดี ควรให้โอกาสและเห็นความสำคัญของนักเรียนทุกคนในชั้นเรียนให้นักเรียนหลายคนได้มีส่วนร่วมให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ควรผลักดันเปลี่ยนเรียกนักเรียนให้ครบทุกคน
4. กิจกรรมการสอนที่ดี ควรฝึกฝนวิธีการแสวงหาความรู้ และวิธีการแก้ปัญหาด้วยตนเองแก่นักเรียน ให้นักเรียนได้ร่วมปรึกษาหารือกัน ในการค้นหาวิธีค้นคว้ารวบรวมข้อมูลจากหนังสือ ภาพแผนที่ และแหล่งวิทยาการต่าง ๆ มีการฝึกกระบวนการกลุ่ม เพื่อร่วมกันหาทางแก้ปัญหาคด้วยวิธีการหลายวิธี
5. กิจกรรมการสอนที่ดีนั้น ควรมีบรรยากาศที่รื่นรมย์ สนุกสนานและเป็นกันเอง ควรจะมีกิจกรรมสลับ เช่น การเล่านิทาน การฟังและร้องเพลง การแข่งขัน การปรบมือ เป็นต้น การสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนให้สนุกสนานรื่นเริง จะทำให้นักเรียนมีความรู้สึกอิสระ และไม่รู้สึกว่าถูกบีบบังคับจนเกินไป แต่จะต้องให้นักเรียนมีระเบียบวินัยในตนเองด้วย

แนวคิดในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

สมพงษ์ จิตระดับ (2527 : 20-21) ได้กล่าวถึงแนวทางพื้นฐานสำคัญในการเตรียมกิจกรรมการสอนที่ดี ดังนี้

1. กิจกรรมการสอนต้องมีความชัดเจนและสามารถแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์กับโมเมนตัมของการสอน ตรงกับจุดมุ่งหมายของการสอนที่กำหนดไว้และอยู่บนพื้นฐานของเนื้อหาประสบการณ์ที่นำมาใช้ในการสอน
2. กิจกรรมการสอนเป็นกระบวนการที่มีขั้นตอนให้นักเรียนได้ฝึกทักษะของความคิด การวิเคราะห์การเลือก การตัดสินใจ และทักษะอื่น ๆ ที่จำเป็นอยู่เสมอ
3. กิจกรรมการสอนต้องมีผลต่อการเรียนรู้ พฤติกรรม ความรู้สึก ความนึกคิดของนักเรียนในทางที่ดีและมีประโยชน์
4. กิจกรรมการสอนต้องสอดคล้องกับวัย ประสบการณ์ ช่วงความสนใจ ระดับวุฒิภาวะและความสามารถทางสติปัญญาของผู้เรียน
5. กิจกรรมการสอนต้องเป็นสื่อกลางในการบูรณาการในเรื่องของเนื้อหา ประสบการณ์สิ่งที่เกิดขึ้น ปัญหา ความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ให้เกิดความกลมกลืนในการเรียนรู้ มีความใหม่และทันสมัยอยู่เสมอ
6. กิจกรรมการสอนต้องมีสาระน่าสนใจ สามารถสอดแทรกความสนุกสนานเพลิดเพลินได้ และประการสำคัญต้องมีส่วนทำให้ฝึกเรียนรู้จักการคิด การให้เหตุผล และการแสวงหาคำตอบต่าง ๆ ด้วยตนเอง
7. กิจกรรมการสอนควรสร้างและส่งเสริมให้ผู้เรียนมีวินัยในตนเอง การทำความดี ระเบียบ และขั้นตอนที่กำหนดได้
8. กิจกรรมการสอนควรมีส่วนของการพัฒนาในเรื่องของการทำงานร่วมกัน บทบาทหน้าที่ของสมาชิกในกลุ่ม การดูแลช่วยเหลือกัน
9. กิจกรรมการสอนไม่มุ่งเน้นการแข่งขัน ผลการแพ้ชนะมากเกินไป ทุกคนมีความพอใจและรู้จักการยอมรับพัฒนาตนเองให้ดียิ่งขึ้นเสมอ
10. กิจกรรมการสอนต้องสามารถปรับเนื้อหาและประสบการณ์ ซึ่งเป็นนามธรรม

ที่ยากยิ่ง ไม่น่าสนใจให้ เกิดเป็นรูปธรรมที่แสดงออกได้ เคลื่อนไหว น่าสนใจ และมีส่วน ในการเสริมสร้างบรรยากาศที่ดีให้แก่ห้องเรียนได้

11. กิจกรรมการสอนควรระบุการสอนประเภทต่าง ๆ ให้ตรงและเหมาะสม กับสิ่งที่นำมาใช้สอนกิจกรรมและสื่อการสอนต้องมีส่วนสัมพันธ์และใช้ได้ดีสอดคล้องกันทุกครั้ง

12. กิจกรรมการสอนควรระบุชัดเจนถึงพฤติกรรมที่ผู้เรียนจะสามารถกระทำ ได้และถูกต้อง สามารถวัดและประเมินการเรียนรู้ของนักเรียนได้ หลังจากกระบวนการ เรียนรู้เสร็จสิ้นลง

ธีระ รุญเจริญ (2525 : 173-175) ได้ให้แนวคิดในการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนไว้ดังนี้

1. พึงตระหนักว่าการเรียนรู้เกิดขึ้นตลอดเวลาในทุกสถานที่
 2. การจัดการเรียนการสอนควรให้สอดคล้องและสนองตอบกับความสนใจ และความต้องการของนักเรียน
 3. การเรียนรู้จะเกิดขึ้นเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเดิม โดยเฉพาะใน ทางที่ค้ำขึ้น
 4. การเรียนรู้ของนักเรียนจะค้ำยิ่งขึ้น เมื่อสิ่งที่เรียนสัมพันธ์กับประสบการณ์ เดิมของนักเรียน
 5. สิ่งแวดล้อมในห้องเรียนมีความสำคัญมาก ควรจัดให้คล้ายกับที่เป็นจริง ให้มาก
 6. นักเรียนควรมีส่วนร่วมโดยตรงในการเรียน ในแต่ละเรื่องไม่ใช่เป็นผู้รับ อย่างเดียว
 7. สิ่งที่ควรจัดในกระบวนการเรียนการสอนคือ ให้นักเรียนมีโอกาสฝึกและ ทบทวนสิ่งที่เรียนอยู่เสมอ
 8. นักเรียนมีวิธีการเรียนรู้หลายอย่างต่าง ๆ กัน ดังนั้นกิจกรรมการสอน แบบเดียวอาจจะไม่สนองตอบการเรียนรู้ของนักเรียนได้ทุกคน
 9. การสอนต้องมีวัตถุประสงค์ กิจกรรมการสอนและการวัดผลควบคู่กันไป
- คลอเวลา

10. กิจกรรมในการสอนควรมีหลายอย่าง เช่น การอภิปราย การค้นคว้า การทำงานเป็นกลุ่ม ฯลฯ

11. ในการสอนแต่ละครั้ง ครูควรปฏิบัติดังนี้

- ก. เลือกเนื้อหาและแนวการสอนให้เกิดประโยชน์
- ข. จัดเตรียมและเลือกสื่อการเรียนต่าง ๆ ในการสอนทุกครั้ง
- ค. กำหนดกิจกรรมก่อนหลังของกิจกรรมตามวัตถุประสงค์และสิ่งแวดล้อม

กิริติ ศรีวิเชียร (2527 : 24-25) กล่าวว่า ถึงแม้ว่าประสบการณ์การเรียนรู้ที่จะช่วยให้บรรลุความมุ่งหมายของหลักสูตรใดนั้นจะผันแปรไปตามชนิดต่าง ๆ ของความมุ่งหมายก็ตามแต่ก็ยังมีหลักกว้าง ๆ ที่อาจทำได้คือ

1. ประสบการณ์การเรียนรู้จะต้องให้โอกาสแก่นักเรียนได้ฝึกหัดแสดงพฤติกรรมตามที่ยุ่ความมุ่งหมายได้กำหนดเอาไว้
2. ประสบการณ์การเรียนรู้จะต้อง เป็นประสบการณ์ที่จะช่วยให้นักเรียนเกิดความพึงพอใจ หรือสนุกสนานจากการแสดงพฤติกรรมตามที่ยุ่ความมุ่งหมายได้กำหนดเอาไว้
3. กิจกรรมหรือการปะทะสัมพันธ์ในประสบการณ์เรียนรู้ที่จัดใ้แก่นักเรียนนั้นควรอยู่ในวิสัยที่นักเรียนจะกระทำไ้
4. ควรเลือกประสบการณ์หลาย ๆ อย่างที่จะช่วยใ้บรรลุความมุ่งหมายของหลักสูตรในข้อเดียวกันไ้
5. ควรเลือกประสบการณ์การเรียนรู้อย่างเดียวกันแต่ช่วยใ้บรรลุผลความมุ่งหมายไ้หลาย ๆ ข้อ

ประโยชน์ของกิจกรรมในหลักสูตร

ในการเรียนการสอนวิชาต่าง ๆ ตามหลักสูตรนั้น ถ้าครูใ้สนใจพยายามคิดหากิจกรรมมาให้นักเรียนทำแล้ว กิจกรรมจะช่วยส่งเสริมใ้การเรียนการสอนประสบผลสำเร็จเป็นอย่งไ้คือ

1. กิจกรรมจะช่วยเร้าความสนใจของนักเรียน (interest)
 2. กิจกรรมจะ เปิดโอกาสให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียน (success)
 3. กิจกรรมช่วยปลูกฝังความเป็นประชาธิปไตย (democratic ways of life)
 4. กิจกรรมจะช่วยปลูกฝังความรับผิดชอบ (responsibility)
 5. กิจกรรมจะช่วยส่งเสริมให้เด็กเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (initiative and creative)
 6. กิจกรรมจะช่วยให้นักเรียนได้มีการเคลื่อนไหว (movement)
 7. กิจกรรมจะช่วยให้นักเรียนรู้สึกสนุกสนาน (joyful)
 8. กิจกรรมจะช่วยขยายประสบการณ์ของเด็กให้กว้างขวาง (enlargement of experiences)
 9. กิจกรรมจะช่วยส่งเสริมความงอกงามและพัฒนาการของเด็ก (growth and development)
 10. กิจกรรมจะช่วยส่งเสริมทักษะ (skills)
 11. กิจกรรมจะช่วยปลูกฝังเจตคติที่ดี (positive attitude)
 12. กิจกรรมจะช่วยให้เด็กเกิดความเข้าใจบทเรียน (understanding)
 13. กิจกรรมจะส่งเสริมให้เด็กได้ทำงานเป็นหมู่ (group working)
 14. กิจกรรมจะส่งเสริมให้นักเรียนรู้คุณค่า (appreciation)
- (น้อมฤที จงพยุหะและเจริญใจ บุญยทัต 2516 : 56-59)

แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ

พรเพ็ญ ปทุมศิริ (2527 : 24) กล่าวว่า "ในการจัดการเรียนการสอนควรคำนึงถึงหลักการจัดเตรียมกิจกรรมดังนี้

1. ต้องจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับปัญหาและสภาพแวดล้อมของผู้เรียน เพื่อจะทำให้หลักสูตรเกิดการยืดหยุ่น ทนต่อความเปลี่ยนแปลง
2. ต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนตามจังหวะ และความถนัดของตนเอง เพื่อสำรวจและค้นพบความถนัดในการทำงาน
3. เน้นภาคปฏิบัติแต่ไม่หลงลืมภาคทฤษฎี เพื่อให้ให้นักเรียนมีประสบการณ์เกี่ยวกับโลกของการทำงาน ให้รู้จักนำหลักหรือวิธีการมาใช้ในการทำงาน
4. ให้ผู้เรียนได้เรียนตลอดกระบวนการ ทั้งวางแผนลงมือปฏิบัติจนถึงขั้นนำไปใช้ให้เห็นผลสำเร็จของงาน เห็นคุณค่าของสิ่งที่ได้เรียน ซึ่งจะช่วยให้ทักษะ นิสัย และสร้างเจตคติที่ดีต่อการทำงาน
5. เน้นกระบวนการในการทำงาน
6. ให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในการดำรงชีวิตได้ โดยสอนหลักและวิธีการเรียนรู้ให้ดังนี้จะต้อง
 - 6.1 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเรียนรู้และทำงานด้วยตนเอง
 - 6.2 ฝึกให้ผู้เรียนทำงานเป็นกลุ่ม
 - 6.3 ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เช่น ไม่สอนให้เลียนแบบหรือทำตามผู้สอนอย่างเดียว ควรยั่วผู้เรียนสร้างสรรค์งานใหม่ ๆ ขึ้นเองด้วยเป็นต้น

ชาญชัย ศรีไสยเพชร (2523 : 19) ได้กล่าวถึงการเรียนการสอนกลุ่ม
 การงานและพื้นฐานอาชีพไว้ว่า

1. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตลอดเนื้อหาแต่ละบทเรียน ควรให้ยืดหยุ่นตามเหตุการณ์ สภาพท้องถิ่น ความสนใจของผู้เรียน และให้มีความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มวิชามากที่สุดเท่าที่จะทำได้
2. ผู้สอนควรใช้วิธีสอนที่จะให้ผู้เรียนรู้ปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น ฝึกให้คิดเป็น แก้ปัญหาเป็น และรู้จักนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน โดยพิจารณาวิธีสอนที่เห็นว่าเหมาะสมกับจุดประสงค์ และลักษณะเนื้อหาวิชา เช่น การสอนแบบแก้ปัญหา ค้นคว้า อภิปรายทำงานกลุ่ม ฯลฯ

3. ผู้สอนควรคำนึงถึงการให้ผู้เรียนได้เรียนภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ซึ่งจะส่งเสริมคุณลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคล และให้ผู้เรียนอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข

4. เวลาเรียนกำหนดไว้คาบละ 20 นาที ในการจัดสอนให้โรงเรียนหรือท้องถิ่นกำหนดช่วงตารางเรียนเอง

กลุ่มการทำงานพื้นฐานอาชีพ เป็นกลุ่มประสบการณ์ที่มุ่งให้ประสบการณ์ทั่วไปในการทำงานและประสบการณ์พื้นฐานในงานเฉพาะอาชีพให้มีความรู้พื้นฐานที่สัมพันธ์กับงาน ช่วยส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนมีเจตคติและลักษณะนิสัยที่ดีในการทำงาน ดังนั้นการเรียนการสอนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพจะต้องมีลักษณะที่สำคัญ คือ

1. การเรียนการสอนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ เน้นการทำงานเพื่อฝึกทักษะงานพื้นฐานทั่วไปและงานเฉพาะอาชีพ

2. การเรียนการสอนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ เน้นกระบวนการทำงานเป็นขั้นตอนเท่า ๆ กับผลงาน

3. การเรียนการสอนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ เน้นการพัฒนาเจตคติและลักษณะนิสัยในการทำงาน

4. การเรียนการสอนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ เน้นการจัดกิจกรรมโครงการที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียน ได้ลงมือปฏิบัติจริง ให้ค้นคว้า แสวงหา และค้นพบด้วยตนเอง เพื่อให้เกิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง

5. การเรียนการสอนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ เน้นการผสมผสานความรู้ที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์เข้าด้วยกัน ในลักษณะของบูรณาการ เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพชีวิตจริง และมุ่งให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ (ธีรยุทธ์ เสนีวงศ์ ณ อยุธยา 2527 : 152)

กรมสามัญศึกษา (2519 : 173) ได้กำหนดแนวทางสำหรับการสอนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ เพื่อให้ครูได้ใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติอันอาจจะช่วยลดปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นให้น้อยลงดังนี้คือ

1. ผู้สอนต้องตั้งเป้าหมายในการจัดประสบการณ์ให้ชัดเจน
 2. ผู้สอนต้องเตรียมการสอนให้พร้อมมูล เนื้อเรื่อง วิธีดำเนินการ อุปกรณ์ การสอน กำหนดรายละเอียดว่าจะสอนอะไร
 3. ผู้สอนต้องให้ความสนใจผู้เรียนเป็นรายบุคคลและกลุ่ม
 4. ผู้สอนควรสร้างแรงจูงใจที่จะกระตุ้นให้ผู้เรียนอยากเรียนและสนใจ
- ในบทเรียน
5. ผู้สอนควรให้ผู้เรียน เรียนด้วยความสมัครใจ สร้างบรรยากาศเป็นกันเอง ให้อิสระในทางความคิด
 6. ผู้สอนควร เน้นถึง ข้อควรระวัง และความปลอดภัยของการทำงาน ให้ผู้เรียน ใ้ปฏิบัติหน้าที่ทันที โดยทำภายในกำหนดเวลา
 7. งานที่ให้ผู้เรียนปฏิบัติทั้งในและนอกห้องเรียน ควรจัดเวลาให้ผู้เรียน ได้มีโอกาสถามปัญหาที่ข้องใจ ค้นคว้าเนื้อหาและความรู้เพิ่มเติม
 8. ผู้เรียนมีความพร้อมที่จะเรียน นอกจากสติปัญญาแล้ว ยังรวมถึงความสนใจ อารมณ์ การรับรู้ ถ้าผู้เรียนมีความพร้อมย่อมมีความรู้ต่อเนื่อง
 9. การเรียนรู้อย่อมแตกต่างกันเนื่องจากประสบการณ์เดิม ความสามารถของแต่ละบุคคลและพื้นฐานของครอบครัว
 10. การสอนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ พิจารณาจากนิสัยใจคอในการทำงาน
 11. กิจกรรมการเรียนควรพิจารณาให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น หรืออาจใช้ กิจกรรมอื่นที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม วัย และความสามารถของผู้เรียน
 12. แหล่งวิทยากร วัสดุต่าง ๆ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ควรใช้ แหล่งวิทยากรท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์มากที่สุด
- ในการจัดการเรียนการสอนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพให้บรรลุเป้าหมายของหลักสูตรนั้น ครูผู้สอนอาจใช้แนวปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอนดังนี้
1. จัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม ปัญหา และความ ต้องการของนักเรียน โรงเรียนและท้องถิ่น
 2. จัดการเรียนการสอนเน้นภาคปฏิบัติมากกว่าทฤษฎี

3. จักการ เรียนการสอนให้สัมพันธ์กันภายในกลุ่มและระหว่างกลุ่มประสบการณ์
4. จักการสอนงานเลือกภายหลังงานพื้นฐานในกรณีที่ยังงานเลือกนั้นต้องอาศัยความรู้พื้นฐานที่ต่อเนื่องมาจากงานพื้นฐาน
5. จักการ เรียนการสอนโดยพยายามใช้แหล่งทรัพยากรในชุมชนให้มากที่สุด
6. จักสถานที่เรียนภาคปฏิบัติทั้งภายในและภายนอกให้เพียงพอแก่ความต้องการ (ธีรยุทธ์ เสนีวงศ์ ณ อยุธยา 2527 : 172)

ในการเรียนการสอนงานบ้านให้บรรลุเป้าหมายของหลักสูตรนั้น ครูควรใช้หลักการต่อไปนี้

1. ในการเรียนการสอนงานบ้านควรคำนึงถึงความพร้อมของผู้เรียนทั้งทางร่างกายและจิตใจ
2. การเรียนการสอนงานบ้านให้บรรลุจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ในแผนการสอน จะต้องเน้นการเรียนด้วยการกระทำ กิจกรรมที่จัดขึ้นควรให้นักเรียนได้ลงมือกระทำด้วยตนเอง เพื่อให้เกิดการเรียนรู้จากการกระทำนั้น และควรใช้เทคนิคการสอนอื่น ๆ ควบคู่กันไปเช่นเกี่ยวกับการสอนกลุ่มวิชาอื่น ๆ ด้วย
3. ในการเรียนการสอนงานบ้าน ครูควรจัดลำดับเนื้อหากิจกรรมให้เหมาะสมกับเวลา การสอนแต่ละครั้งไม่ควรน้อยกว่า 2 คาบ เพื่อให้สอนได้จบขั้นตอนกระบวนการทำงาน
4. การสอนงานบ้าน ครูจะต้องจักการ เรียนการสอนในห้อง เรียนให้สอดคล้องกับงานที่นักเรียนทำที่บ้านด้วย ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนเกิดทักษะและนิสัยที่ต้องการในงานนั้น ๆ โดยครูจะต้องติดต่อขอความร่วมมือผู้ปกครองเพื่อติดตามผลการเรียนของนักเรียน
5. ครูควรจัดกิจกรรมการเรียนให้ผู้เรียนมีอิสระทางความคิดและเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
6. ในการเรียนการสอนงานบ้านควรคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และสนใจนักเรียนที่มีปัญหา
7. ในการสอนควรเน้นกระบวนการทำงานให้เป็นไปตามขั้นตอนและคำนึงถึงความปลอดภัยในการทำงานด้วย
8. ครูจะต้องส่งเสริมให้นักเรียนนำผลงานการเรียนไปใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในผลงานของตน เห็นประโยชน์ของสิ่งที่ทำและเห็น

คุณค่าของการประหยัด

9. ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนควรใช้วัสดุอุปกรณ์ที่หาได้ในท้องถิ่น เพื่อปลูกฝังให้นักเรียนมีเจตคติต่อการนำทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด (สุมิตร คุณานุกร 2523 : 59)

รัชนี ลาชโรจน์ (2527 : 283-285) กล่าวว่า เพื่อให้นักเรียนบรรลุจุดมุ่งหมายในเรื่องของการคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น ในเรื่องเกี่ยวกับงานบ้าน การวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมุ่งประเด็นต่อไปนี้ คือ

1. พิจารณาลักษณะการเรียนรู้ และการใช้ประโยชน์ของนักเรียน
2. เน้นกระบวนการปฏิบัติงานมากกว่าพิจารณาแต่เพียงผลงาน
3. จัดให้มีภาคปฏิบัติมากกว่าภาคทฤษฎี
4. เน้นเรื่องการประเมินผลงานและการปฏิบัติงาน
5. เน้นหลักการให้มากกว่ารายละเอียด
6. วางแผนการสอนโดยใช้วิธีการสอนหลายรูปแบบผสมผสานกัน
7. เน้นทักษะในการทำงานเป็นหมู่คณะ

การเรียนการสอนงานเกษตรให้ไ้ผลดีนั้นครูผู้สอนควรใช้หลักการดังนี้ คือ

1. จัดหาเครื่องมือการเกษตร เพื่อใช้ในการเรียนการสอนให้เพียงพอ
2. ในการสอนงานเกษตรควรเน้นกระบวนการทำงาน ทักษะและความปลอดภัยในการใช้เครื่องมือ
3. การสอนเกษตรภาคปฏิบัติ หากมีอุปสรรคเกี่ยวกับที่ดิน อาจให้ผู้เรียนปฏิบัติงานที่บ้านแทนและหาวิธีคิดตามผลที่เหมาะสม หรือดัดแปลงให้นักเรียนทำกิจกรรมในภาชนะต่าง ๆ แทน เช่น ใ้ปลูกผักลงในกระบะ ยางรถยนต์ ฯลฯ เป็นต้น
4. ควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักเรียนได้ลงมือกระทำด้วยตนเองให้มากที่สุดเพื่อให้นักเรียนเกิดทักษะพื้นฐานในงานเกษตร
5. ครูควรใช้เทคนิคและวิธีการสอนหลาย ๆ อย่างผสมผสานกันไป เช่น ปฏิบัติจริง แบ่งกลุ่ม อภิปราย ฯลฯ
6. ในการสอนงานเกษตรครูควรจัดลำดับเนื้อหาให้สอดคล้องกับการเจริญเติบโตของพืชตามฤดูกาล สภาพดินฟ้าอากาศของแต่ละท้องถิ่นและความต้องการของ

ท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

7. ในกรณีที่ครูขาดทักษะในการสอน อาจหาความรู้ได้จากใบแนะนำความรู้ ประกอบแผนการสอน ซึ่งอยู่ในแผนการสอนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ (สุมิตร คุณานุกร 2523 : 61)

รัชนี ลาขโรจน์ (2527 : 364-365) กล่าวไว้ว่า โดยทั่วไปการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนงานเกษตร เป็นภารกิจของครูที่จะต้องจัดให้นักเรียนเกิดความรู้ ทักษะ และประสบการณ์มากที่สุด ทั้งนี้จะต้องคำนึงถึงวัย และวุฒิภาวะของนักเรียน ควรยึดหยุ่น ตามเหตุการณ์ สภาพของท้องถิ่น ความสนใจของนักเรียน และควรที่จะสัมพันธ์กับกลุ่ม ประสบการณ์ต่าง ๆ เพื่อให้การเรียนการสอนงานเกษตรได้บรรลุเป้าหมายที่มุ่งให้ นักเรียนมีประสบการณ์ทั่วไปในการทำงานด้วยตนเอง และมีความรู้พื้นฐานในการประกอบ อาชีพเกษตรได้ มีหลักทั่วไปในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนงานเกษตรดังนี้ คือ

1. ต้องทำให้นักเรียนมีความตั้งใจเรียน
 2. ต้องแจ่มจุดประสงค์ของบทเรียนให้นักเรียนทราบ
 3. ต้องช่วยให้นักเรียนระลึกถึง เรื่องเดิมที่ได้เรียนมาแล้ว
 4. ต้องใช้สื่อการสอนกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้
 5. ต้องให้แนวทางในการเรียนรู้ โดยอาจใช้การอภิปรายซักถามหรือ มอบหมายให้ไปค้นคว้าหาความรู้
 6. ต้องให้นักเรียนปฏิบัติจริง โดยให้ลงมือปฏิบัติเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
 7. ต้องติดตามผลการปฏิบัติงานของนักเรียน
 8. ต้องประเมินผลการปฏิบัติงาน
 9. ต้องมีการสรุปเนื้อหาและการปฏิบัติ หลังจากเสร็จสิ้นการดำเนินงาน
- ในการเรียนการสอนงานประคิษฐ์และงานช่างให้เกิดประสิทธิผล ครูควรใช้ หลักการดังต่อไปนี้

1. การเลือกกิจกรรมงานประคิษฐ์และงานช่างควรให้สอดคล้องกับวัสดุที่มี ในท้องถิ่น และควรมีการเตรียมสะสมวัสดุอุปกรณ์ในการเรียนล่วงหน้า
2. ควรเลือกกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัยและความสามารถของนักเรียน และควร

เป็นกิจกรรมที่จับขั้นตอนในตัว หรือเป็นกิจกรรมที่เป็นผลงานสำเร็จที่นักเรียนสามารถนำไปใช้ได้

3. ในการสอนงานประติมากรรมและงานช่าง ควรสอนให้จับขั้นตอนกระบวนการทำงานเป็นงาน ๆ ไป และเพื่อไม่ให้เด็กเกิดความเบื่อหน่าย ควรสอนแต่ละเรื่อง สลับกันไป เช่นครั้งนี้สอนงานประติมากรรมของกิน ครั้งต่อไปควรเปลี่ยนเป็นงานประติมากรรมของใช้ เป็นต้น

4. นำตัวอย่างงานที่สำเร็จมาให้เด็กเรียนดู เพื่อให้เกิดแนวคิดในการประติมากรรมสิ่งใหม่

5. ในบางเรื่องครูอาจสาธิตการใช้เครื่องมือและขั้นตอนการปฏิบัติงาน จนแน่ใจว่านักเรียนจะปฏิบัติได้ แล้วจึงให้ลงมือปฏิบัติ

6. การสอนงานประติมากรรมและงานช่างนั้น เป็นการฝึกทักษะและขั้นตอนกระบวนการทำงานจึงต้องเน้นการปฏิบัติจริง เป็นสำคัญและต้องใช้เทคนิคและวิธีสอนหลาย ๆ วิธี เช่น การตั้งคำถาม การสอนแบบสาธิต แบ่งกลุ่มทำงาน ปฏิบัติจริง อภิปราย สรุปบทเรียน ฯลฯ

7. การสอนงานประติมากรรมและงานช่าง นอกจากจะฝึกทักษะและขั้นตอนกระบวนการทำงานแล้ว ไม่ควรละเลยที่จะปลูกฝังคุณธรรมและลักษณะนิสัยในการทำงานควบคู่ไปด้วย

8. ครูควรตั้ง เกตวิธีการปฏิบัติงานของนักเรียนอย่างใกล้ชิดและคอยให้ความช่วยเหลือตลอดเวลา

9. นำผลงานของนักเรียนมาจัดแสดง เพื่อให้เกิดความภูมิใจและปรับปรุงงานของตนให้ดีขึ้น

10. เลือกเนื้อหา/กิจกรรมที่เสนอแนะเป็นแนวทางไว้ให้ครบคาบเวลาที่กำหนดโดยประมาณในแต่ละแผนการสอน

11. เลือกเนื้อหากิจกรรมอื่นที่มีขั้นตอนกระบวนการทำงานใกล้เคียงกับกิจกรรมที่เสนอแนะไว้ได้เพื่อให้เหมาะกับสภาพของแต่ละท้องถิ่น

12. ในกรณีที่ครูขาดทักษะ ควรศึกษาจากตัวอย่างในกำหนดงานและใบเนาะความรู้ประกอบการสอนแต่ละแผนได้

13. ควรใช้เวลาสอนแต่ละครั้งให้มากกว่า 1 คาบ เพื่อให้สามารถสอนขั้นตอน

กระบวนการทำงานไ้จับ (สุมิตร คุณานุกร 2523 : 61-62)

รัชนี ลาซโรจน์ (2527 : 440-441) กล่าวไว้ว่า ลักษณะกิจกรรมการเรียน การสอนงานประคิษฐ์และงานช่าง พอจะจำแนกได้เป็นข้อ ๆ คือ

1. กิจกรรมที่จะให้นักเรียนเรียน มีลำดับความยากง่ายเหมาะสมกับความ พร้อมของนักเรียนแต่ละระดับ
2. กิจกรรมให้ความรู้แก่นักเรียนทีละน้อย โดยจัดกิจกรรมจำนวนน้อยไปสู่ กิจกรรมจำนวนมากขึ้นตามระดับชั้นเรียน
3. งานประคิษฐ์และงานช่างมีงานต่าง ๆ แบ่งเป็นกลุ่มใหญ่ ๆ แล้วจึงจำแนก เป็นงานย่อย ๆ ตามความเหมาะสม
4. กิจกรรมแต่ละอย่างมีการทำงานเป็นลำดับขั้นตอนและมีการประเมินผล
5. อุปกรณ์และวัสดุฝึกงานที่ใช้ในกิจกรรมส่วนใหญ่ เป็นอุปกรณ์หรือวัสดุ หรือเศษวัสดุในท้องถิ่น หาไม่ยาก
6. กิจกรรมการเรียนการสอนงานประคิษฐ์และงานช่างส่งเสริมให้นักเรียน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักตัดสินใจและลำดับขั้นตอนในการทำงานเป็น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

มลิวัดย์ ลับโพรี (2521 : 79) ทำการวิจัยเรื่อง "การเปรียบเทียบความ คากหวังของครู ครูใหญ่ และศึกษานิเทศก์ ที่มีต่อประสิทธิภาพของหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ" โดยใช้กลุ่มตัวอย่างประชากรที่เป็นครู 46 คน ครูใหญ่ 22 คน และศึกษานิเทศก์ 19 คน ผลการวิจัยปรากฏว่า

ในค่านจุดประสงค์การเรียนรู้และการประเมินผล ครู ครูใหญ่ และศึกษานิเทศก์ มีความเห็นตรงกันว่า จุดประสงค์ของหลักสูตร 2521 มีความชัดเจนที่อยู่แล้วพอสมควร และเป็นจุดประสงค์ที่เป็นประโยชน์แก่ผู้เรียนทั้งสิ้น และส่วนใหญ่ตรงกับความสนใจของ ผู้เรียน ครูสามารถนำไปสอนได้โดยไมยากนัก และนักเรียนสามารถทำได้ตามจุดมุ่งหมาย ครูสามารถติดตามและวัดผลการ เรียนได้มากพอสมควร มีเพียงส่วนน้อยที่ครู ครูใหญ่ และศึกษานิเทศก์ เห็นว่าควร ด้รับการปรับปรุง แก้ไขให้ดีขึ้นและเหมาะสมขึ้น

ในค่านเนื้อหาและกิจกรรมนั้น ครู ครูใหญ่ และศึกษานิเทศก์ มีความเห็นตรงกันว่า เนื้อหาและกิจกรรมมีความเหมาะสมในค่านจำนวน ส่วนความจำเป็นสำหรับผู้เรียน ความสนใจของผู้เรียน ความยากง่ายในการจัดกิจกรรม และการนำไปใช้ในชีวิประจำวัน ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก และปานกลาง มีเนื้อหาและกิจกรรมที่สมควรได้รับการปรับปรุงแก้ไขเป็นอย่างมากคือ เรื่อง "การใช้โทรศัพท์"

✓ มนูญ เสวตศิริ (2521 : 75-76) ทำการวิจัยเรื่อง "ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในการเรียนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพค่านงานเกษตร จากหลักสูตรประโยคประถมศึกษา 2521 (ฉบับร่าง 2518)" โดยการใช้ข้อทดสอบนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยปรากฏว่า

1. นักเรียนกลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์สูงกว่ากลุ่มควบคุม
2. นักเรียนที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองมีอาชีพแตกต่างกันคือ เกษตรกรรม ค่านขาย รับราชการหรือกรรมากร มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แตกต่างกัน
3. นักเรียนที่เรียนกับครูมีวุฒิแตกต่างกัน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แตกต่างกัน
4. นักเรียนที่เรียนกับครูที่มีประสบการณ์สอนแตกต่างกัน คือสอนไม่ถึงปี สอน 1-5 ปี สอน 6-10 ปี และสอนตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไป มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แตกต่างกัน

ในปี พ.ศ. 2521 กองวิจัยทางการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ 2523 ช : 44,71) ได้ใช้แบบทดสอบมาตรฐานวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มการทำงาน และพื้นฐานอาชีพนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนทดลองของกรมวิชาการ ที่ศึกษาตามหลักสูตร ประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 ซึ่งเป็นกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม ที่ได้ศึกษาตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2503 จำนวน 50 โรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร นครปฐม สุพรรณบุรี ชัยนาท สมุทรสาคร อุรธานี สงขลา และเชียงใหม่ ผลการวิจัยปรากฏว่า

1. กลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มควบคุม กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมในเขตกรุงเทพมหานครมีค่าเฉลี่ยสูงสุด กลุ่มทดลองในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และกลุ่มควบคุมในภาคใต้มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2. กลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่าง
เชื่อถือได้
3. นักเรียนในภาคต่าง ๆ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่าง
เชื่อถือได้
4. กลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมในภาคเดียวกัน กลุ่มทดลองในแต่ละภาค
และกลุ่มควบคุมในแต่ละภาค มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แตกต่างกันทางสถิติ

ต่อมาในปี พ.ศ. 2522 กองวิจัยทางการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ
กรมวิชาการ 2524 : 67-82) ได้ทำการวิจัยในทำนองเดียวกันโดยใช้แบบทดสอบ
มาตรฐานวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนความรู้ทั่วไป 2 ซึ่งเป็นเนื้อหากลุ่มงานและ
พื้นฐานอาชีพ ผลการวิจัยปรากฏว่า

1. กลุ่มทดลอง ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4 มีความรู้ในเนื้อหากลุ่มงาน
และพื้นฐานอาชีพสูงกว่ากลุ่มควบคุม
2. นักเรียนในภาคต่าง ๆ มีความรู้ในเนื้อหากลุ่มงานและพื้นฐานอาชีพ
แตกต่างกัน ในกรุงเทพมหานครมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงที่สุดกว่าทุกภาค และในภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำที่สุด

บุญนิตย์ ไวสุตติก (2522 : 145) ทำการวิจัยเรื่อง "ความคิดเห็นของผู้บริหาร
การศึกษา ครูประจำการ และนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร
เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521" โดยใช้แบบสอบถามกับ
ประชากรที่เป็นผู้บริหารการศึกษา 166 คน ครูประจำการ 251 คน และสัมภาษณ์นักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 120 คน ผลการวิจัยปรากฏว่า

ในเรื่องกิจกรรมการเรียนการสอน ครูส่วนใหญ่มีความเข้าใจและสามารถ
จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามที่คู่มือครู และแผนการสอนเสนอแนะไว้พอสมควร
แต่ก็มีทักษะการสอนบางประการที่ครูขาด เช่น ทักษะในการสอนโดยให้นักเรียนรายงาน
การเชิควินิจฉัย หุ่นนิ้วมือ การเตรียมความพร้อมของเด็ก ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะ
ครูผู้สอนขาดอุปกรณ์ หรือไม่มีเวลาเพียงพอที่จะจัดทำ หรือไม่เข้าใจและขาดทักษะ
ในการปฏิบัติ

วิล โบว์เสวริงค์ (2522 : 109) ทำการวิจัยเรื่อง "ปัญหาการใช้หลักสูตร
ประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในเขตการศึกษา 6" ตัวอย่าง
ประชากรเป็นผู้บริหารโรงเรียน 200 คน และครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 200 คน
ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย ผลการวิจัยปรากฏว่าค่านการจักกิจกรรม
การเรียนการสอน แม้จะเปลี่ยนแปลงหลักสูตรแล้วครูส่วนใหญ่ยังไม่ได้เปลี่ยนแปลงวิธีสอน
ครูส่วนใหญ่มีปัญหาทางค่านวิธีสอนเนื่องจากขาดความรู้ความเข้าใจขั้นตอนของวิธีสอน
แบบต่าง ๆ ที่เอื้อต่อหลักสูตรใหม่ โดยเฉพาะวิธีสอนแบบอภิปราย ค้นคว้ารายงาน
การสอนแบบสืบสวนสอบสวน การสนทนาเล่าเรื่อง และเนื่องจากครูมีประสบการณ์ทางค่าน
การสอนน้อยจึงทำให้ครูไม่สามารถจักกิจกรรมให้เหมาะสมกับชั้นเรียน ผู้เรียน และให้
ผู้เรียนมีส่วนร่วมมากที่สุดได้ อีกทั้งยังขาดงบประมาณที่จะให้ครูจักหาหนังสือ อุปกรณ์ในการ
จักห้องเรียนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู่มากที่สุด

ศิริวรรณ ติไพบูลย์ (2522 : 187) ทำการวิจัยเรื่อง "ปัญหาการใช้หลักสูตร
ประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในเขตการศึกษา 2" ตัวอย่าง
ประชากรเป็นผู้บริหาร 100 คน ครู 100 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย
ผลการวิจัยปรากฏว่า ค่านกิจกรรมการเรียนการสอนปัญหาเกิดจากสภาพแวดล้อมของ
โรงเรียนไม่เอื้ออำนวยในการจักกิจกรรม เช่น การจักกิจกรรมเสริมหลักสูตร สภาพห้อง
เรียนและโรงเรียนคับแคบนักเรียนมีมากไม่สามารถจักกิจกรรมได้ และไม่สามารถจะ
คำแนะนำค่านกิจกรรมการเรียนการสอนให้แก่ครูได้เลย หน้าที่ทั้งหมดจึงตกอยู่กับ
ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งจะไปปฏิบัติ การจักกิจกรรมของครูส่วนใหญ่จะเน้น
ไปในค่าน การร้องเพลง คนตรี การเล่านิทาน การสนทนา การเล่าเรื่อง และการ
แข่งขันเล่นเกมต่าง ๆ แต่การอภิปราย การค้นคว้า รายงาน การทำสถานการณ์จำลอง
บทบาทสมมติ การแสดงท่าทาง การเชิคุ่นกระบอกลี้นิ้ว มิน้อย

เปรมจิต บุครสีทา (2524 : 109) ทำการวิจัยเรื่อง "การสอนภาษาไทยใน
โรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม เขตการศึกษา 2" ตัวอย่างประชากรเป็นครูผู้สอน
วิชาภาษาไทยในหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับ 3 จำนวน 138 คน ใช้แบบ
สอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย ผลการวิจัยปรากฏว่าค่านวิธีสอนและกิจกรรมโดยเฉลี่ย
วิธีสอนและกิจกรรมที่ครูจักมากที่สุดได้แก่ การบรรยายเนื้อหาบทเรียน การบรรยายแล้วสาริ

การอภิปรายประกอบการซักถาม การฝึกเป็นรายบุคคล ส่วนวิธีสอนที่ครูจักน้อยได้แก่ การจักเล่นละครหรือบทบาทสมมติ การเล่นเกม การจักนิทรรศการ การเชิญวิทยากร มาบรรยายและการสอนโดยใช้ชุดศูนย์การเรียน ส่วนวิธีสอนและกิจกรรมอื่น ๆ นั้น โดยเฉลี่ยครูจักปานกลาง

ลักษณะ สมเชื้อ (2524 : ๕ หน้าบทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง "ปัญหาการสอน กลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 ในจังหวัดชลบุรี โดยใช้แบบ สอบถามและแบบประเมินค่ากับครูประจำการชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 จำนวน 300 คน ผลการวิจัยปรากฏว่า

1. คำนักรู้สอน ครูส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการสอนชั้นประถมศึกษา คอนชางน้อยและมีวุฒิทางการศึกษากว่าปริญญาตรีทางวิชาครู โรงเรียนสามารถจัก ครูสอนเฉพาะกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพได้เพียงร้อยละ 2.2 ครูส่วนใหญ่ได้รับการ อบรมตามแนวหลักสูตรใหม่แต่นำความรู้มาใช้ใค่น้อยมาก
2. คำนหลักสูตร พบว่าครูไม่มีเวลาผลิตสื่อการสอนและชาคเครื่องมือเครื่องใช้ ที่มีขนาดพอเหมาะกับการใช้งานของ เด็ก โรงเรียนจักการประชาสัมพันธ์กับบุคคลในท้องถิ่น ใ้มีความเข้าใจและมีเจตคติต่อการเรียนการสอนกลุ่มวิชานี้่น้อยมาก รวมทั้งการใช้แหล่ง วิทยาการในท้องถิ่นมีน้อยที่สุด
3. คำนผู้บริหาร พบว่า ครูส่วนใหญ่ประสบปัญหาเรื่องศึกษานิเทศก์ ซึ่งมาคิตตาม ผลและแก้ปัญหาคานการ เรียนการสอนใ้ครูใ้โรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดชลบุรีน้อยมาก
4. คำนความรู้พื้นฐานของครูเกี่ยวกับงานบ้าน งานเกษตร งานประชิษฐ์และ งานช่าง รวมทั้งการประเมินผล พบว่าครูมีปัญหอยู่ใ้ระดับปานกลาง

กองการวิจัยทางการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ 2525 : 1-11) ไ้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาพฤติกรรมกร เรียนการสอนใ้ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 โดยทำการวิจัยจากตัวอย่างประชากรทุกเขตการศึกษาจำนวน 96 โรงเรียน เครื่องมือที่ ใช้ใ้ได้แก่แบบสัง เกตพฤติกรรม ผลการวิจัยที่เกี่ยวช้องกับกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ ปรากฏว่า

1. วิธีสอนที่ครูใช้มากที่สุดในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ได้แก่ การมอบหมายให้นักเรียนทำและสาธิตให้นักเรียนดู ส่วนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ได้แก่ ครูมอบหมายให้นักเรียนทำและครูอธิบาย
2. ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ครูมอบหมายกิจกรรมให้นักเรียนทำร้อยละ 80 และในชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ร้อยละ 100
3. กระบวนการที่ใช้มากในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ได้แก่ นักเรียนทำกิจกรรมเป็นรายบุคคล ส่วนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 นักเรียนทำกิจกรรมเป็นกลุ่ม
4. ครูใช้อุปกรณ์ประกอบการสอนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ร้อยละ 97 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ร้อยละ 86.45
5. การพัฒนาให้นักเรียนเกิดความเชื่อมั่นในตนเอง พฤติกรรมที่พบมาก คือ นักเรียนมีความกล้าที่จะทำหรือกล้าแสดงออกเมื่อมีหน้าที่หรือได้รับการมอบหมาย และนักเรียนได้แก้ปัญหาด้วยตนเองโดยครูทำหน้าที่ที่ปรึกษา
6. ด้านความอบอุ่นร่วมเย็นเป็นธรรมชาติของชีวิตในห้องเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 นั้น พฤติกรรมที่พบมาก คือ นักเรียนเดินไปเดินมาเพื่อทำธุระระหว่างเพื่อนนักเรียนด้วยกันตามความจำเป็น โดยไม่ต้องขออนุญาตครู นักเรียนมีการแบ่งปันของใช้ร่วมกัน นักเรียนทำงานร่วมกัน ครูให้ความช่วยเหลือแนะนำนักเรียนอย่าง เป็นกันเองมากที่สุด และนักเรียนมีการปรึกษาหารือกัน ส่วนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 พฤติกรรมที่พบมาก คือ นักเรียนมีการปรึกษาหารือกัน ครูให้ความช่วยเหลือแนะนำนักเรียนอย่าง เป็นกันเองมากที่สุด นักเรียนทำงานร่วมกัน นักเรียนเดินไปเดินมาเพื่อทำธุระระหว่างเพื่อนนักเรียนด้วยกันตามความจำเป็นโดยไม่ต้องขออนุญาตครู
7. ด้านระเบียบของห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 พฤติกรรมที่พบมากคือ นักเรียนบางคนนั่งคุยหรือนั่งเล่น บางคนทำงานของตัวเอง บางคนนั่งฟังครูสอน บรรยากาศในห้องเรียนมีชีวิตชีวา และมีเสียงของความวุ่นวายไร้สาระ ส่วนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 พฤติกรรมที่พบมากคือ บรรยากาศในห้องเรียนมีชีวิตชีวาและนักเรียนบางคนนั่งคุยหรือนั่งเล่น บางคนทำงานของตัวเอง บางคนนั่งฟังครูสอน
8. ด้านการฝึกให้นักเรียนรู้จักรับผิดชอบและมีวินัยในตนเอง ทั้งชั้นประถม

ศึกษาปีที่ 1 และ 2 พฤติกรรมที่พบมากคือ นักเรียนทำงานด้วยความเต็มใจ และเมื่อครูมอบงานให้ทำนักเรียนจะทำด้วยความเต็มใจและสงบ

ภิรมย์ ศรีเพชร (2527 : บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง "การเปรียบเทียบความต้องการและการปฏิบัติจริงในการฝึกปฏิบัติค่านิยามการทำงานและพื้นฐานอาชีพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี" โดยศึกษาจากตัวอย่างประชากร ซึ่งเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 772 คน เครื่องมือในการวิจัยเป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองนักเรียนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างและเกษตรกรกรรม ในอนาคตนักเรียนต้องการประกอบอาชีพรับราชการมากที่สุด คือร้อยละ 46.5 รองลงมาคือร้อยละ 18 ต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรกรรม สำหรับงานในกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ นักเรียนสนใจมากที่สุดคืองานประดิษฐ์ รองลงมาคืองานเกษตร ในด้านความต้องการในการฝึกปฏิบัติสูงกว่าการได้ปฏิบัติจริง ในด้านผู้ปกครองนั้น ผู้ปกครองไม่สนับสนุนให้นักเรียนเรียนงานต่าง ๆ ในกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ และไม่ให้ความร่วมมือในการติดตามผลการปฏิบัติของนักเรียนเท่าที่ควร เพราะทางโรงเรียนขาดการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองนักเรียนเข้าใจจุดมุ่งหมายของหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521

กองวิจัยทางการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ 2527 : 98-102) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และปีที่ 5 ที่เรียนตามหลักสูตรประถมศึกษาฉบับทดลองและที่เรียนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2503" โดยใช้แบบทดสอบมาตรฐานวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และ 5 ในโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับทดลอง) และโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2503 จำนวน 50 โรงเรียนในทุกภาคภูมิศาสตร์ ผลการวิจัยปรากฏว่า

1. การผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ 18 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 64.29
2. การผ่านจุดประสงค์เป็นรายข้อ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ จุดประสงค์ที่กลุ่มหลักสูตรใหม่ผ่านมากที่สุดคือ จุดประสงค์ที่ 19

เพาะถั่วงอกได้ (ร้อยละ 65.21) รองลงมาคือ จุกประสงค์ที่ 4 ปฏิบัติคนในการ
รับประทานอาหารเช้าอย่างถูกต้องและมีมรรยาท (ร้อยละ 60.23) อันดับ 3 คือ
จุกประสงค์ที่ 8 เลือกลือฉา เครื่องแต่งกายได้เหมาะสมกับกาลเทศะ (ร้อยละ 58.34)
และน้อยที่สุดคือ จุกประสงค์ที่ 7 เก็บและถนอมอาหารอย่างง่าย ๆ เช่น ตากแห้ง แช่แข็ง
และคงไว้ (ร้อยละ 40.70)

3. การผ่านจุกประสงค์การเรียนรู้ตามเกณฑ์ร้อยละ 60 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ กลุ่มหลักสูตรใหม่มีนักเรียนผ่านจุกประสงค์ร้อยละ 60 ขึ้นไป
จำนวน 2 ข้อ คือจุกประสงค์ที่ 4 ปฏิบัติคนในการรับประทานอาหารเช้าอย่างถูกต้องและ
มีมรรยาท และจุกประสงค์ที่ 19 เพาะถั่วงอกได้ ส่วนกลุ่มหลักสูตรเก่าไม่มีจุกประสงค์ใด
ที่นักเรียนผ่านมากกว่าร้อยละ 60

พูนสิน ตระการจันทร์ (2528 : บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง "การส่งเสริม
การเรียนรู้ กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ของผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
ในจังหวัดอุบลราชธานี" โดยมีตัวอย่างประชากรคือ ผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 6 ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี
ปีการศึกษา 2527 จำนวน 240 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ ผลการ
วิจัยปรากฏว่า ผู้ปกครองนักเรียนส่วนใหญ่พอใจในผลงานของเด็กที่ปฏิบัติในกลุ่มการงาน
และพื้นฐานอาชีพ ผู้ปกครองนักเรียนสนับสนุนให้จัดการเรียนการสอนกลุ่มการงานและ
พื้นฐานอาชีพ ผู้ปกครองนักเรียนมีปัญหาในการส่งเสริมการเรียนรู้กลุ่มการงานและพื้นฐาน
อาชีพ คือ ผู้ปกครองยากจนและเด็กบางคนไม่ค่อยสนใจทำงาน

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี (ม.ป.ป. : 100-101) ทำการ
วิจัยเรื่อง "การวิเคราะห์ผลการเรียนทุกกลุ่มประสบการณ์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
ในจังหวัดสุพรรณบุรี" โดยใช้กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา
2526 จำนวน 1,380 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ ข้อสอบมาตรฐานของหน่วย
ศึกษานิเทศก์ สปจ. สุพรรณบุรี ผลการวิจัยปรากฏว่า ในกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ
นักเรียนไม่ผ่านจุกประสงค์การเรียนรู้ ร้อยละ 65.38 งานที่นักเรียนไม่ผ่านจุกประสงค์
มากที่สุดคือ งานเกษตร เรื่องที่นักเรียนส่วนใหญ่ไม่ผ่าน คือ การให้นักเรียนบอกประโยชน์
ของธรรมชาติในดิน ประโยชน์ของพืชไร่ บอกชื่อของไม้ดอกไม้ประดับที่ขยายพันธุ์ด้วยหน่อ

และหัว บอกระยะเวลาในการพรวนกิน อธิบายการผสมซากพืช ซากสัตว์ มูลสัตว์ เพื่อปรับปรุงดินให้มีอาหาร และอธิบายการเลือกภาชนะสำหรับปลูกไม้แขวน ตลอดจน การประมาณราคาต้นทุนและราคาจำหน่ายพืชผักสวนครัว ไม้ดอก ไม้แขวน และพืชไร่ ที่ปลูก และอธิบายการใช้และเก็บรักษาเครื่องมือเกษตรที่เกี่ยวกับพืชและดิน ส่วนงานบ้าน และงานประดิษฐ์จุดประสงค์ที่นักเรียนส่วนใหญ่ไม่ผ่านจะเป็นหลักการและขั้นตอนในการปฏิบัติ เช่น งานบ้าน ไคแก หลักการปักกวาด เชื้อถูบ้าน การใช้ไม้กวาดชนิดต่าง ๆ การจักเก็บ ทำความสะอาดเครื่องใช้อุปกรณ์การครัว ตลอดจนการตกแต่งที่นอน ส่วนงานประดิษฐ์ และงานช่าง นักเรียนไม่ผ่านเรื่องการอธิบายขั้นตอนการทำงานต่าง ๆ เช่น การเย็บ กระเป๋า ห่อขนมต่าง ๆ การประดิษฐ์ของเล่นจากวัสดุ ตลอดจนการอธิบายการเลือก เครื่องมือเครื่องใช้ในการปฏิบัติและเลือกวัสดุใช้ได้เหมาะสมกับงาน

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวนี้ จะเห็นได้ว่าการใช้ หลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 และให้นักเรียนมีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรนั้น เกี่ยวข้องกับปัจจัยหลายอย่าง เช่น การนำหลักสูตรไปใช้ การจัดกิจกรรมการเรียน การสอนของครู พฤติกรรมการสอนของครู ผู้บริหารให้ความสำคัญและสนับสนุนการจัด กิจกรรม ความพร้อม ความสนใจของนักเรียน และการส่งเสริมสนับสนุนของผู้ปกครอง ดังนั้นถ้าหากทางโรงเรียนหรือครูผู้สอนสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้สอดคล้อง กับความสามารถ ความต้องการ และวัยของนักเรียน รวมทั้งได้รับการสนับสนุนส่งเสริม จากทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและมีอุปกรณ์พร้อมที่จะ ให้นักเรียนฝึกปฏิบัติงานต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรอย่างเต็มที่ ก็จะเป็นที่มั่นใจได้ว่า หลักสูตรกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพมีโอกาสบรรลุจุดมุ่งหมายได้มากขึ้น